

# MINISTERIE VAN JUSTITIE

## AFDEELING POLITIE

Bureau Rijksvreemdelingendienst

N°. AL. 97

's-Gravenhage, 10 Januari 1946

Koninginnegracht 21

Telefoon 117470

Betreffende: **Interneering en  
Externeering**

2 Bijlagen

VREEMDELINGENCIRCULAIRE N°. 16

(GEHEIM) *Nieuw*

Op grond van artikel 19, eerste lid, van het Vreemdelingenreglement (K.B. van 16 Augustus 1918, *Staatsblad* N°. 521, zooals dit nadien is gewijzigd) kan door mij een vreemdeling, die gevaarlijk wordt geacht voor de openbare orde, veiligheid, gezondheid of zedelijkheid of die zich niet gedraagt naar de bepalingen, vastgesteld bij of krachtens dat reglement, een bepaalde verblijfplaats worden aangewezen dan wel het verblijf op bepaalde plaatsen in ons land worden ontzegd, zoomede last gegeven worden, hem daarheen te doen overbrengen c.q. daar uit te doen verwijderen.

### § 1. **Interneering**

#### *a. Opneming in kamp, vluchtoord of quarantaine-station*

Deze verblijfplaatsen worden aangewezen door den Minister van Binnenlandsche Zaken doch staan onder mijn beheer, voor zoover zij bestemd zijn alleen tot opneming van vreemdelingen, als bedoeld in art. 19, eerste lid, van het Vreemdelingenreglement.

Er dient steeds naar gestreefd te worden dat vreemdelingen, die gevaarlijk voor de openbare orde, veiligheid, gezondheid of zedelijkheid worden geacht of die zich niet gedragen naar de voor hen gegeven voorschriften, ons land verlaten.

Dit is het beginsel van de Wet van 13 Augustus 1849, *Staatsblad* N°. 39, tot regeling der toelating en uitzetting van vreemdelingen.

Ook in artikel 2, tweede lid, van de Wet van 17 Juni 1918, *Staatsblad* N°. 410, regelende het toezicht op hier te lande vertoevende vreemdelingen, is dit principe gehandhaafd.

Slechts wanneer het ondoenlijk is zoodanigen vreemdeling uit ons land te verwijderen, zal het hoofd van plaatselijke politie een voordracht tot interneering d.w.z. aanwijzing van een bepaalde verblijfplaats — al dan niet gepaard met opneming in een depôt — ten spoedigste doen toekomen aan het Hoofd van den Rijksvreemdelingendienst, die voor het geval hij daartoe termen aanwezig acht, deze voordracht, voorzien van zijn advies, aan mij kan toezenden.

Mede gelet op artikel 2, derde lid, van de Wet van 17 Juni 1918, *Staatsblad* N°. 410, inhoudende dat de geïnterneerde vreemdeling een beroep tot invrijheidstelling kan doen op de arrondissements-rechtbank, binnen welker gebied hij in een bepaalde verblijfplaats is opgenomen, zullen de ambtsberichten — zulks geldt trouwens voor alle ambtsberichten, waarin voorstellen tot het nemen van maatregelen tegen vreemdelingen worden gedaan — voldoende gemotiveerd moeten zijn.

Ten aanzien van den vreemdeling tot wiens interneering werd besloten, zal door mij, op voordracht van het Hoofd van den Rijksvreemdelingendienst een „Interneeringsbesluit”, in duplo, worden uitgevaardigd.

Een der exemplaren is bestemd voor de administratie van het Hoofd van plaatselijke politie, door wiens zorg de betrokken vreemdeling naar het interneeringsdepôt dient te worden overgebracht, terwijl het andere exemplaar is bestemd voor de administratie van het Hoofd van den Rijksvreemdelingendienst, die tot opname aan den betrokken directeur of commandant van het Interneeringskamp of interneeringsdepôt voor vreemdelingen de noodige bevelen geeft.

Het Hoofd van plaatselijke politie draagt tevens zorg, dat een foto van betrokkene ter beschikking van het Hoofd van den Rijksvreemdelingendienst wordt gesteld.

*Aan*

*de Heeren Procureurs-Generaal, fgd. Directeuren  
van Politie; de Hoofden van plaatselijke politie.*

Onder intrekking van het besluit van mijn ambtsvoorganger, dd. 30 December 1939, 5e afdeling N°. 2015, geheim, wordt de inspectie en algemeene leiding der interneeringsdepôts opgedragen aan het Hoofd van den Rijksvreemdelingendienst, of bij diens afwezigheid aan den Commissaris van Rijkspolitie die hem vervangt.

*b. Aanwijzing van een bepaalde verblijfplaats*

Zoodanige verblijfplaats kan zijn een bepaald aangewezen gedeelte des lands (b.v. provincie, gemeente of wel een gedeelte daarvan).

Hiertoe zal uiteraard slechts door mij besloten worden, wanneer verwijdering uit ons land om eenigerlei reden achterwege gelaten moet worden, en anderszins opneming in een depôt een te harde maatregel geacht moet worden.

**§ 2. Externeering**

*a. Verwijdering uit ons land*

Aan de hand van het bepaalde in art. 9 van de Wet van 13 Augustus 1849, (*Staatsblad* N°. 39,) luidende:

„Niet toegelaten vreemdelingen, die geen reis- en verblijfpas kunnen bekomen, binnenslands gevonden wordende, moeten over de grenzen worden gebracht”, kan het Hoofd van plaatselijke politie zich van ongewenschte vreemdelingen ontdoen, uiteraard rekening houdende met de daaromtrent van hooger hand gegeven voorschriften (vgl. o.m. Vreemdelingencirculaire N°. 14).

De vreemdeling die, na zijn verwijdering uit ons land, zonder verkregen toestemming in Nederland terugkeert, is uit dien hoofde niet strafschuldig.

Wel zal hij zulks echter zijn, wanneer hem, op grond van art. 19 van het Vreemdelingenreglement, het verblijf op bepaalde plaatsen in het Rijk — in casu de bewakingsgebieden langs de grens — werd ontzegd en betrokkene, bij de verwijdering uit ons land, buiten die bewakingsgebieden werd geleid.

Wanneer hij daarna hier te lande, onverschillig waar, wordt aangetroffen, moet hij immers de bewakingsgebieden gepasseerd zijn.

Ter informatie zijn als bijlagen bij deze circulatie gevoegd een formulier-ontzeggingsbesluit (bijlage I) en een toelichting daarop (bijlage II).

Ten aanzien van vreemdelingen die gevaarlijk zijn voor de openbare orde, veiligheid, gezondheid, of zedelijkheid of die zich niet gedragen naar de bepalingen vastgesteld bij of krachtens het Vreemdelingenreglement, zullen de Hoofden van plaatselijke politie in meer gevallen dan tot dusverre — zelfs wanneer met grond kon worden aangenomen, dat betrokkene naar ons land zou terugkeeren, werd zulks nog dikwijls nagelaten — mij voorstellen tot verblijfsontzegging moeten doen.

*b. Ontzegging van verblijf op bepaalde plaatsen hier te lande.*

Deze maatregel tegenover vreemdelingen zal worden toegepast, wanneer om gewichtige redenen aan een vreemdeling geen verder verblijf in een bepaald gedeelte des lands kan worden toegestaan, terwijl van toepassing van de zwaardere maatregelen van uitleiding of interneering in een depôt, wordt afgezien.

Alle vroegere voorschriften hieromtrent gegeven komen door het vorenstaande te vervallen.

De klapperwoorden van deze circulaire zijn:

|                    |                           |
|--------------------|---------------------------|
| interneering       | —                         |
| externeering       | —                         |
| ontzegging         | — verblijf.               |
| verblijfs          | — ontzegging.             |
| aanwijzing         | — verblijfplaats.         |
| depôt              | — interneering.           |
| gevaarlijk         | — openbare orde etc.      |
| openbare orde etc. | — gevaarlijk.             |
| overtreding        | — Vreemdelingenreglement. |

*De Minister van Justitie,*

KOLFSCHOTEN.

# MINISTERIE VAN JUSTITIE

## AFDEELING POLITIE

Bureau Rijksvreemdelingendienst

N°. al 97a.

Betreffende: **Interneering en  
externeering**

's-Gravenhage, 10 Januari 1946

Koninginnegracht 21  
Telefoon 117470

1. Met de aanschrijving van den Chef Staf Militair Gezag dd. 27 Juli 1945 is de registratie gelast van alle hier verblijvende vreemdelingen.

In sub 7° van deze aanschrijving werd o.a. de opgave verzocht van die vreemdelingen, welke naar het oordeel van het Hoofd van plaatselijke politie vóór zijn gemeente als ongewenscht moeten worden beschouwd, onder vermelding van de redenen dier ongewenstheid.

2. Het zal in vele gevallen kunnen voorkomen, dat zich onder deze vreemdelingen personen bevinden, die naar het oordeel van het Hoofd van plaatselijke politie in aanmerking komen om te worden geïnterneerd.

3. Met het oog op de onder 2 bedoelde vreemdelingen is bij Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken een Interneeringskamp aangewezen, waarin deze vreemdelingen (voorzoover de kampruimte dit toelaat), kunnen worden ondergebracht.

Het kamp is gevestigd te Valkenswaard; transporten per trein kunnen plaats hebben, naar Eindhoven en vandaar per autobus (één uurs dienst) naar Valkenswaard.

In geval bij ver-afgelegen gemeenten de transportgeleider denzelfden dag niet meer naar zijn standplaats kan terugkeeren, kan dezerzijds voor onderbrenging worden zorggedragen.

4. De opgave, gedaan ingevolge de hier sub. 1° bedoelde aanschrijving van den Chef Staf van het Militair Gezag, behoeft dus in zooverre aanvulling, dat ingeval interneering gewenscht is, alsnog een voordracht tot interneering aan mijn dienst moet worden ingezonden (Par. 1 Vreemdelingencirculaire N°. 16 nieuw).

5. Omtrent vreemdelingen, die *vrijwillig* naar hun vaderland wenschen terug te keeren (hetzij, dat zij „displaced” zijn of om andere redenen), kunt U aan mij een opgave doen toekomen, waarna U vragenlijsten worden toegezonden, die de desbetreffende vreemdelingen (eventueel met behulp van de politie) moeten invullen.

Deze lijsten worden vervolgens naar mij teruggezonden, de betreffende vreemdeling ontvangt na eenigen tijd bericht, waar en wanneer hij zich voor zijn repatriëering moet vervoegen. Hem ware aan te zeggen, dat hij zich, vóór zijn vertrek, bij de politie dient af te melden. Van dit vertrek moet, volgens Vreemdelingencirculaire N°. 4 aan mijn dienst worden kennisgegeven.

Deze aanschrijving moet worden opgeborgen achter Vreemdelingencirculaire N°. 16.

De klapperwoorden zijn:

|              |   |                                                               |
|--------------|---|---------------------------------------------------------------|
| interneering | — | van vreemdelingen in Kamp Valkenswaard.                       |
| kamp         | — | interneering van vreemdelingen in Valkenswaard.               |
| Valkenswaard | — | interneering en tijdelijk bewaring van vreemdelingen in kamp. |

*Het Hoofd van den Rijksvreemdelingendienst,*

J. GREVELINK.

*Aan:*

*de Heeren Procureurs-Generaal, fgd. Directeuren  
van Politie; de Hoofden van Plaatselijke Politie.*

Vervolg Bijlage I

De artikelen 23 en 26, 1ste lid van het Koninklijk Besluit van 16 Augustus 1918;  
*Staatsblad* N°. 521 (Vreemdelingenreglement) luiden als volgt:

Artikel 23

Het is den vreemdeling, wien een bepaalde verblijfplaats is aangewezen of wel  
het verblijf op bepaalde plaatsen van het Rijk in Europa is ontzegd, verboden de hem  
aangewezen verblijfplaats te verlaten of zich op de hem ontzegde plaatsen te bevinden.

Artikel 26, 1ste lid

Overtreding van de artikelen ..... en 23 wordt  
gestraft met hechtenis van ten hoogste 2 maanden of geldboete van ten hoogste duizend  
gulden.

---

Ondergeteekende verklaart, dat hij kennisgenomen heeft van den inhoud van dit  
besluit op .....194.....

VERKLARING

**BIJLAGE I van Vreemdelingencirculaire No. 16 (GEHEIM)**

DE MINISTER VAN JUSTITIE,

gezien de wet van 17 Juni 1918 (*Staatsblad* N°. 410) zoomede het Koninklijk Besluit van 16 Augustus 1918 (*Staatsblad* N°. 521) (Vreemdelingenreglement), zooals sindsdien gewijzigd, laatstelijk d.d. 3 Mei 1939 (*Staatsblad* N°. 240);

**BESLUIT**

aan de(n) vreemdeling(e) bekend staande onder den naam

**MET INGANG VAN**

het verblijf te ontzeggen in de bewakingsgebieden en — voor zoover deze gebieden niet langs de grens aanwezig zijn — in een strook van 1000 m langs die grens,  
**OP GROND VAN HET FEIT**, dat voornoemde persoon gevaarlijk wordt geacht voor de

's-Gravenhage, ..... 194.....

De Minister voornoemd,

*Namens den Minister,*

*De Secretaris-Generaal,*

MINISTERIE VAN JUSTITIE

AFDEELING POLITIE

Bureau Rijksvreemdelingendienst

N<sup>o</sup>.

Bijlagen: 2

Verzoeken dringend bij beantwoording datum  
en nummer van dit schrijven te vermelden.

's-Gravenhage,

Koninginnegracht 21  
Telefoon 117470

Onderwerp: **Verblijfsontzegging**

Naar aanleiding van  
heb ik de eer Uw/hoogedelgestrenge hierbij aan te bieden een 2-tal exemplaren van  
het Besluit waarbij aan

het verblijf wordt ontzegd binnen de bewakingsgebieden en — voorzoover deze gebieden  
niet langs de grens aanwezig zijn — in een strook van 1000 m langs die grens.

Ik verzoek U beleefd:

1. het exemplaar „A” door den uitgewezene voor kennisneming te doen teekenen;
2. op het exemplaar „A” (achterzijde) door den geleider eene verklaring te doen  
stellen en bekrachtigen, inhoudende dat de uitgewezene na het van kracht worden  
van het ontzeggingsbesluit, op .....  
buiten de ontzegde gebieden, naar .....  
is uitgeleid.
3. op het exemplaar „A” (achterzijde) eene verklaring te doen stellen en be-  
krachtigen, inhoudende dat den uitgewezene de inhoud is medegedeeld van art. 23  
en van het 1ste lid van art. 26 van het Vreemdelingenreglement;
4. het exemplaar „A” voorzien van de vereischte verklaringen aan mij terug  
te zenden.  
Bijgevoegd exemplaar „B” is voor Uw archief bestemd.  
Aan den uitgewezene mag geen afschrift van het besluit worden ter hand gesteld.

*Het Hoofd van den Rijksvreemdelingendienst,*

*Aan*